

بررسی روش های مختلف خرق عادت و تحلیل تفاوت های آن با کرامت در بین صوفیان

علی رضائی کهنموئی^{*}، مریم واحد

۱- استادیار دانشگاه آزاد واحد خوی، استان آذربایجان غربی،

۲- دانشجوی دکتری رشته ی علوم قرآن و حدیث و دانشگاه آزاد واحد خوی

چکیده

یکی از علومی که در دامن فرهنگ اسلامی زاده شد و رشد یافت و تکامل پیدا کرد علم عرفان است. انسان در مسیر زندگی خویش از بدو خلقت تاکنون، خود را با پدیده های شگفت آوری رو به رو می دیده است. شگفتی و جذابیت چنین پدیده هایی برای انسان بیشتر از آن رو بوده است که صیغه ای خارج از شکل معمول موجودات داشته اند، و به تعبیری، خارج عادت محسوب می شدند معجزه به عنوان مهم ترین و اصیل ترین امر خارق العاده است که روایات تاریخی متقن وقوع آن را به اثبات رسانده است. از آن رو که در گذر زمان شاهد خوارق عادت دیگری از قبیل کرامت، سحر، جادو و اموری از قبیل تله پاتی، هیپنوتیزم بوده ایم، مطابق بعضی آموزه های تصوف و عرفان، سالک چون به حق واصل شود به او نیروی دخل و تصرف در طبیعت عطا می شود و اموری را انجام می دهد که دیگران از انجام آن عاجزند. از این امور به «کرامات و خرق عادات» تعبیر شده است. هدف پژوهش حاضر، تحلیل و مقایسه ی خرق عادت با کرامت است که با روش کیفی و به شکل تحلیلی تطبیقی و با استفاده از منابع کتابخانه-ای به دست آمده است و ضمناً شیوه های کسب این خوارق عادات را نشان دهیم.

کلیدواژه ها: تصوف، کرامت، خرق عادت، علم عرفان

۱. مقدمه

یکی از واقعیات هستی که هیچ شک و تردیدی در آن نیست، «خوارق عادت» است. به دلیل آن که تحقق امور خارق العاده با تحقق امور عادی فرق دارد، با پیش فرض های عرفی و عادی، قابل تصور و تحقق نیستند. از این رو، دیگران از آوردن مثل آن ناتوانند. از دیرباز توجه به چنین اموری و نیز کیفیت تحقق آنها، توجه متکلمان اسلامی و اهل اندیشه را به خود جلب کرده است. اهل عرف نیز به دلیل برجستگی این امور نسبت به سایر افعال عادی و خارق العاده بودن آنها در مرحله ی تحقق و عینیت یافتن، از التفات خاص به آنها غافل نبوده اند. تنوع موجود در خوارق عادت، امر دیگری است که انگیزه ی اندیشمندان اسلامی و غیر اسلامی را در کنکاش، تحقیق و تفحص در کیفیت و نحوه ی تحقق این امور برانگیخته است. خوارق عادت مشتمل بر غایتی هستند، ولی از آن روی که در نوع غایت و مشروعیت (به معنای الهی بودن) و عدم مشروعیت با هم مختلفند، شناخت این امور، امری لازم و ضروری به نظر می رسد. آنچه در پی می آید، تبیین بعضی از این امور، همچون معجزه، کرامت، سحر، جادو و برخی از امور فرا روان شناختی مانند تله پاتی و هیپنوتیزم و نیز تفاوت آنها با معجزه است.

* Corresponding author: استادیار رشته علوم قرآنی و حدیث دانشگاه آزاد واحد خوی

Email: alirk1353@yahoo.com